

NITRAATRESIDU

INHOUDSOPGAVE

1	Wat is het nitraatresidu?	2
2	Wat is de aanleiding voor een nitraatresidubepaling?	2
3	perceelsevaluatie	3
3.1	Hoe wordt het nitraatresidu beoordeeld?	3
3.2	Wat zijn de gevolgen van de beoordeling?	4
4	BEDRIJFSEVALUATIE	4
4.1	Op hoeveel percelen moet het nitraatresidu bepaald worden?	4
4.2	Hoe wordt het nitraatresidu beoordeeld?	5
4.2.1	Wat is het nitraatresidu van een perceel in het kader van een bedrijfsevaluatie?	6
4.2.2	Hoe wordt het nitraatresidu van het nitraatresidutype bepaald?	6
4.2.3	Hoe wordt het gewogen gemiddelde nitraatresidu bepaald?	7
4.2.4	Hoe worden de gewogen gemiddelde drempelwaarden bepaald?	8
4.3	Wat zijn de gevolgen van de beoordeling?	10
5	Wat moet u nog weten over het nitraatresidu?	10
6	Wat als u niet akkoord gaat met de evaluatie van uw nitraatresidu?	11
7	Meer info.....	11
	Bijlage: Nitraatresidutypes en drempelwaarden	12

1 WAT IS HET NITRAATRESIDU?

Nitraat is een vorm van stikstof, die een van de bouwstenen van een plant is. Gewassen nemen dus nitraat op. De hoeveelheid stikstof die in een bodem beschikbaar moet zijn voor de teelt van een gewas, is het best zo goed mogelijk afgestemd op de behoefte van het verbouwde gewas. Als er te veel nitraat achterblijft in de bodem op een moment dat er geen gewas meer is of een eventueel aanwezig gewas onvoldoende van dat nitraat kan opnemen, spoelt het nitraat door naar het grond- en oppervlaktewater. Daar zorgt het voor een overmaat aan voedingsstoffen (eutrofiëring). Dat teveel aan nitraat, het **nitraatresidu**, spoelt door zodra er meer neerslag is dan wat een gewas nog kan opnemen (neerslagoverschot). Doorgaans treedt een neerslagoverschot op vanaf oktober of november.

Om te kunnen inschatten of er te veel nitraat in de bodem is achtergebleven, wordt het nitraatresidu gemeten in de periode van **1 oktober tot 15 november**. Latere metingen hebben geen nut want neerslag kan dan al een aanzienlijk deel van het nitraat hebben doorgespoeld.

2 WAT IS DE AANLEIDING VOOR EEN NITRAATRESIDUBEPALING?

Elk najaar wordt bij bepaalde bedrijven op een of meerdere percelen het nitraatresidu gemeten. Als het nitraatresidu slechts op één perceel van een bedrijf bepaald wordt, heet dat een **perceelsevaluatie**. Gebeurt dat op meerdere percelen, dan spreekt men van een **bedrijfsevaluatie**.

Er zijn verschillende aanleidingen voor een nitraatresidubepaling op een bedrijf. Voor een algemene opvolging selecteert de Mestbank percelen waarvan ze op haar initiatief en kosten het nitraatresidu laat bepalen. Dat zijn de **controlestalen**.

Sommige bedrijven moeten in eigen opdracht en op eigen kosten het nitraatresidu laten bepalen op een of meerdere percelen die de Mestbank heeft aangeduid. Dat zijn **opvolgstalen**. U moet opvolgstalen nemen als:

- het voorgaande jaar na een perceelsevaluatie of bedrijfsevaluatie van het nitraatresidu een overschrijding van de drempelwaarde vastgesteld werd;
- u het voorgaande jaar nagelaten hebt een verplichte nitraatresidubepaling uit te voeren of een controlestaal gehinderd hebt.

Ook bepaalde **aanvragen** kunnen ertoe leiden dat een bedrijf het nitraatresidu moet laten bepalen op eigen kosten. Dat is het geval als u:

- een vrijstelling van de gebiedsgerichte maatregelen op percelen in gebiedstype 2 en 3 aanvraagt. U moet dan een bedrijfsevaluatie doen. De jaren daarna moet u minstens een perceelsevaluatie doen om de vrijstelling te behouden;
- een derogatie aanvraagt. Dan moet u een perceelsevaluatie doen.

U kunt ook een perceelsevaluatie of bedrijfsevaluatie opgelegd krijgen na een **bedrijfsdoorlichting**.

Opgelet

Als u de verplichte nitraatresidustalen niet laat nemen, leidt dit tot:

- een boete van 150 euro per niet genomen staal, bij herhaling binnen de 5 jaar wordt deze boete verhoogd naar 225 euro per niet genomen staal;
- een verplichte bedrijfsevaluatie het volgende jaar;
- bijkomende maatregelen als u een of meerdere stalen in het kader van een bedrijfsevaluatie niet liet nemen.

3 PERCEELSEVALUATIE

3.1 HOE WORDT HET NITRAATRESIDU BEOORDEELD?

Bij een perceelsevaluatie wordt het nitraatresidu getoetst aan de drempelwaarde (zie bijlage) die van toepassing is op dat perceel:

- Perceelsevaluatie beneden de eerste drempelwaarde: het nitraatresidu is lager of gelijk aan de eerste drempelwaarde.
- Perceelsevaluatie tussen de eerste en de tweede drempelwaarde: het nitraatresidu is hoger dan de eerste drempelwaarde maar lager of gelijk aan de tweede drempelwaarde.
- Perceelsevaluatie boven de tweede drempelwaarde: het nitraatresidu is hoger dan de tweede drempelwaarde.

Is een perceel groter dan twee hectare, dan zijn er verschillende deelstalen vereist voor dat perceel (een staal per begonnen schijf van twee hectare). Het nitraatresidu van het perceel is dan altijd het (afgeronde) gemiddelde van de deelstalen van het perceel.

Opmerking

Een perceel mag verschillende keren bemonsterd worden. Bij een perceelsevaluatie wordt alleen het laagste resultaat van alle geldige bemonsteringen in rekening gebracht.

Voorbeeld

Een perceel van 3,11 hectare is aangeduid voor een nitraatresidubepaling in het kader van een perceelsevaluatie. Het perceel wordt twee keer bemonsterd: op 11 oktober en op 3 november:

- Bemonstering 11 oktober: deelstaal 1 = 68 kg N/ha en deelstaal 2 = 93 kg N/ha
=> Nitraatresidu = $(68 + 93) / 2 = 81$ kg N/ha
- Bemonstering 3 november: deelstaal 1 = 51 kg N/ha en deelstaal 2 = 65 kg N/ha
=> Nitraatresidu = $(51 + 65) / 2 = 58$ kg N/ha

Het nitraatresidu van het perceel = laagste van beide bemonsteringen = 58 kg N/ha

3.2 WAT ZIJN DE GEVOLGEN VAN DE BEOORDELING?

Bij een perceelsevaluatie beneden de eerste drempelwaarde zijn er geen verdere gevolgen en moet u het jaar nadien geen nitraatresidubepalingen meer uitvoeren. Een perceelsevaluatie tussen de eerste en de tweede drempelwaarde en een perceelsevaluatie boven de tweede drempelwaarde worden beschouwd als een overschrijding.

Als er een overschrijding vastgesteld wordt, moet u het jaar nadien op eigen kosten het nitraatresidu laten bepalen. Dat kan een perceelsevaluatie of bedrijfsevaluatie zijn. We leggen het hieronder uit.

Werd de overschrijding vastgesteld op een perceel in **gebiedstype 0** en is:

- het nitraatresidu **hoger dan de eerste drempelwaarde**, maar lager dan de tweede drempelwaarde, dan moet u het jaar nadien een **perceelsevaluatie** uitvoeren. Als na die perceelsevaluatie het nitraatresidu op dat perceel opnieuw hoger is dan de eerste drempelwaarde, moet u het jaar daarna een bedrijfsevaluatie uitvoeren.
- het nitraatresidu **hoger dan de tweede drempelwaarde**, dan moet u het jaar nadien een **bedrijfsevaluatie** uitvoeren.

Is er een overschrijding **boven de eerste drempelwaarde** vastgesteld op een perceel in **gebiedstype 1, 2 of 3**? Dan moet u het jaar nadien een **bedrijfsevaluatie** uitvoeren.

Werd de perceelsevaluatie uitgevoerd om een **vrijstelling van bepaalde gebiedsgerichte maatregelen** te behouden? Vanaf een overschrijding **boven de eerste drempelwaarde**, moet u het jaar nadien een bedrijfsevaluatie uitvoeren, ongeacht in welk gebiedstype het perceel ligt. De vrijstelling blijft wel geldig tot het einde van het jaar waarin u de bedrijfsevaluatie moet doen.

4 **BEDRIJFSEVALUATIE**

4.1 OP HOEVEEL PERCELEN MOET HET NITRAATRESIDU BEPAALD WORDEN?

Bij een bedrijfsevaluatie wordt een representatief aantal percelen aangeduid, rekening houdend met de teelten op het bedrijf en de grootte van het bedrijf. Volgende criteria bepalen het aantal percelen dat bemonsterd moet worden:

- Minimaal drie percelen. Als uw bedrijf minder dan drie percelen in gebruik heeft, volstaat het om het nitraatresidu te laten bepalen op alle percelen.
- Minimaal één perceel per 'nitraatresiduetype' dat voorkomt op uw bedrijf. Het nitraatresiduetype wordt bepaald door de combinatie van het teeltype en het bodemtype (zie tabel drempelwaarden in bijlage).
- Het aantal nitraatresidustalen is bovendien minimaal gelijk aan de vierkantswortel van het aantal hectare landbouwgrond dat u dat jaar in gebruik hebt. Is het resultaat van de berekening geen geheel getal, dan wordt het afgerond naar beneden.

Een perceel moet bovendien altijd in zijn geheel bemonsterd worden, wat betekent dat er per begonnen schijf van twee hectare een staal genomen moet worden. Het aantal nitraatresidustalen dat u uiteindelijk zult moeten nemen, kan dus groter zijn dan de (afgeronde) vierkantswortel van uw areaal, afhankelijk van

de oppervlakte van de aangeduide percelen.

Voorbeeld

Een bedrijf heeft een totaal areaal van 72,34 hectare. Het grootste deel bestaat uit maai- en graasweiden. Daarnaast wordt er maïs, granen en bieten verbouwd. Het merendeel van de percelen heeft een zandige textuur, maar er wordt ook maïs en granen verbouwd op niet-zand percelen.

Er komen dus zes nitraatresidutypes voor op het bedrijf: gras, maïs-zand, maïs-niet-zand, granen-zand, granen-niet-zand en bieten-zand. Voor elk van die types moet één perceel aangeduid worden voor een nitraatresidubepaling. Er zijn dus alleszins zes percelen vereist.

Omwille van de bedrijfsgrootte moeten er voldoende percelen aangeduid worden zodat minstens acht nitraatresidustalen genomen worden want $\sqrt{72,34} = 8,50529\dots \rightarrow$ afgerond 8.

Hoeveel percelen er aangeduid worden om aan de criteria te voldoen, hangt af van de grootte van de percelen van het bedrijf:

- Als het bedrijf alleen percelen heeft van minder dan twee hectare, dan moeten er voor twee nitraatresidutypes twee percelen in plaats van één perceel aangeduid worden om aan het vereiste aantal nitraatresidustalen te voldoen (acht percelen in totaal).
- Stel dat voor gras en maïs-zand een perceel aangeduid kan worden met een oppervlakte tussen de twee en vier hectare en voor de overige nitraatresidutypes een perceel van minder dan twee hectare, dan volstaan in dit geval zes percelen om aan het vereiste aantal nitraatresidustalen te komen.
- Als het bedrijf voornamelijk percelen groter dan twee hectare heeft, dan moeten er sowieso minstens zes percelen aangeduid worden en kan het aantal nitraatresidustalen dus oplopen boven de minimum vereiste acht stalen.

Bij het aanduiden van de percelen wordt bovendien rekening gehouden met de gemiddelde perceelsgrootte op een bedrijf. De aangeduide percelen zullen qua oppervlakte zoveel mogelijk de gemiddelde perceelsgrootte benaderen (voor zover er een dergelijk perceel is voor elk nitraatresidutype uiteraard) aangezien dergelijke percelen het meest representatief zijn voor het bedrijf.

4.2 HOE WORDT HET NITRAATRESIDU BEOORDEELD?

Bij een bedrijfsevaluatie wordt het gewogen gemiddelde nitraatresidu van uw bedrijf vergeleken met de gewogen gemiddelde eerste en de gewogen gemiddelde tweede drempelwaarde:

- Bedrijfsevaluatie beneden de eerste drempelwaarde: het gewogen gemiddelde nitraatresidu is lager of gelijk aan de gewogen gemiddelde eerste drempelwaarde.
- Bedrijfsevaluatie tussen de eerste en de tweede drempelwaarde: het gewogen gemiddelde nitraatresidu is hoger dan de gewogen gemiddelde eerste drempelwaarde maar lager of gelijk aan de gewogen gemiddelde tweede drempelwaarde.
- Bedrijfsevaluatie boven de tweede drempelwaarde: het gewogen gemiddelde nitraatresidu is hoger dan de gewogen gemiddelde tweede drempelwaarde.

Om het gewogen gemiddelde nitraatresidu te bepalen, moet eerst het nitraatresidu van elk bemonsterd perceel bepaald worden en vervolgens het nitraatresidu van elk nitraatresidutype dat voorkomt op het bedrijf.

Opmerking

Als voor een bepaald nitraatresidutype op uw bedrijf geen perceel geselecteerd werd of als het geselecteerde perceel niet bemonsterd kon worden, wordt voor het berekenen van het gewogen gemiddelde nitraatresidu en de gewogen gemiddelde eerste en gewogen gemiddelde tweede drempelwaarde geen rekening gehouden met het aantal hectare van dat nitraatresidutype.

4.2.1 Wat is het nitraatresidu van een perceel in het kader van een bedrijfsevaluatie?

Is een perceel groter dan twee hectare, dan zijn er verschillende deelstalen vereist voor dat perceel (een staal per begonnen schijf van twee hectare). Het nitraatresidu van het perceel is dan altijd het (afgeronde) gemiddelde van de deelstalen van het perceel. Als een perceel verschillende keren bemonsterd wordt in het kader van een bedrijfsevaluatie, is het uiteindelijke nitraatresidu het (afgeronde) gemiddelde van alle bemonsteringen.

Opmerking

Een perceel mag verschillende keren bemonsterd worden. Bij een bedrijfsevaluatie worden alle analysesresultaten van alle geldige bemonsteringen van een perceel in rekening gebracht (dus niet alleen het laagste resultaat per perceel).

Voorbeeld

Een perceel van 3,11 hectare is aangeduid voor een nitraatresidubepaling in het kader van een bedrijfsevaluatie. Het perceel wordt twee keer bemonsterd: op 11 oktober en op 3 november:

- Bemonstering 11 oktober: deelstaal 1 = 68 kg N/ha en deelstaal 2 = 93 kg N/ha
=> Nitraatresidu = $(68 + 93) / 2 = 81$ kg N/ha
- Bemonstering 3 november: deelstaal 1 = 51 kg N/ha en deelstaal 2 = 65 kg N/ha
=> Nitraatresidu = $(51 + 65) / 2 = 58$ kg N/ha

Het nitraatresidu van het perceel = $(81 + 58) / 2 = 70$ kg N/ha

Het uiteindelijke nitraatresidu van elk perceel wordt gebruikt in de berekening van het nitraatresidu van het nitraatresidutype.

4.2.2 Hoe wordt het nitraatresidu van het nitraatresidutype bepaald?

Is er voor een bepaald nitraatresidutype maar één perceel geselecteerd, dan is het nitraatresidu van dat perceel ook het nitraatresidu van het overeenkomstige nitraatresidutype. Zijn er voor een nitraatresidutype meerdere percelen geselecteerd, dan is het (afgeronde) gemiddelde van het nitraatresidu van al die percelen het nitraatresidu van dat nitraatresidutype.

Voorbeeld

Op een bedrijf zijn in het kader van een bedrijfsevaluatie acht percelen geselecteerd. Onderstaande tabel geeft voor elk perceel het teelttype, het nitraatresidutype en het gemeten nitraatresidu. Voor elk nitraatresidutype wordt het nitraatresidu bepaald:

- Voor gras en maïs-niet-zand is dit het gemiddelde van beide percelen voor dit nitraatresidutype:
 - Nitraatresidutype gras = $(51 + 35)/2 = 43$
 - Nitraatresidutype maïs-niet-zand = $(50 + 77)/2 = 64$
- Voor de overige nitraatresidutypes is er maar één perceel. Het nitraatresidu is dus gelijk aan dat van het betreffende perceel.

<i>Perceel</i>	<i>Teelttype</i>	<i>Nitraatresidutype</i>	<i>Nitraatresidu van het perceel (kg N/ha)</i>	<i>Nitraatresidu van het nitraatresidutype (kg N/ha)</i>
1	Gras	Gras	51	43
2	Gras		35	
3	Maïs	Maïs-Zand	135	135
4	Maïs	Maïs-Niet-zand	50	64
5	Maïs		77	
6	Granen	Granen-Zand	44	44
7	Granen	Granen-Niet-zand	58	58
8	Bieten	Bieten-Zand	31	31

4.2.3 Hoe wordt het gewogen gemiddelde nitraatresidu bepaald?

Voor de bepaling van het gewogen gemiddelde nitraatresidu wordt rekening gehouden met de verdeling van uw bedrijfsoppervlakte over de verschillende nitraatresidutypes. Hoe groter het areaal van een bepaald nitraatresidutype op uw bedrijf, hoe meer de resultaten van de nitraatresidubepalingen voor dat nitraatresidutype doorwegen.

Het gewogen gemiddelde nitraatresidu is de uitkomst van volgende berekening:

1. Eerst wordt voor elk nitraatresidutype van uw bedrijf het aantal hectare bepaald, tot twee cijfers na de komma.
2. Het aantal hectare per nitraatresidutype wordt vermenigvuldigd met het nitraatresidu voor het betreffende nitraatresidutype.
3. Die bewerking gebeurt voor elke nitraatresidutype dat op het bedrijf voorkomt.
4. De subtotalen per nitraatresidutype worden opgeteld.
5. Vervolgens wordt die som gedeeld door het totaal aantal hectare landbouwgrond dat tot uw bedrijf behoort.

Het (afgeronde) resultaat noemt men het gewogen gemiddelde nitraatresidu.

Voorbeeld

Op een bedrijf met een totale bedrijfsoppervlakte van 72,34 ha zijn in het kader van een bedrijfsevaluatie acht percelen geselecteerd. Voor elk nitraatresidutype wordt het nitraatresidu bepaald op basis van de gemeten nitraatresidu's per perceel.

Perceel	Teelttype	Nitraatresidutype	Areaal (ha)	Nitraatresidu van het perceel (kg N/ha)	Nitraatresidu van het nitraatresidutype (kg N/ha)
1	Gras	Gras	28,40	51	43
2	Gras			35	
3	Maïs	Maïs-Zand	12,69	135	135
4	Maïs	Maïs-Niet-zand	19,54	50	64
5	Maïs			77	
6	Granen	Granen-Zand	3,99	44	44
7	Granen	Granen-Niet-zand	6,38	58	58
8	Bieten	Bieten-Zand	1,34	31	31
Totaal Areaal (ha)			72,34		

Om het gewogen gemiddelde nitraatresidu te bepalen wordt voor elk nitraatresidutype het nitraatresidu vermenigvuldigd met het areaal. De subtotalen worden opgeteld, vervolgens gedeeld door het totale areaal en het resultaat wordt afgerond tot op het gehele getal:

Gewogen gemiddelde nitraatresidu

$$\begin{aligned} &= \frac{(43 \times 28,40) + (135 \times 12,69) + (64 \times 19,54) + (44 \times 3,99) + (58 \times 6,38) + (31 \times 1,34)}{72,34} \\ &= 66 \text{ kg N/ha} \end{aligned}$$

4.2.4 Hoe worden de gewogen gemiddelde drempelwaarden bepaald?

Voor de bepaling van de gewogen gemiddelde drempelwaarden wordt rekening gehouden met de verdeling van uw bedrijfsoppervlakte over de verschillende nitraatresidutypes en over de verschillende gebiedstypes. De drempelwaarden voor percelen in gebiedstype 0 of 1 verschillen immers van de drempelwaarden voor percelen in gebiedstype 2 en 3. Hoe groter het areaal van een bepaald nitraatresidutype of in een bepaald gebiedstype, hoe meer de drempelwaarden voor dat nitraatresidutype of gebiedstype doorwegen.

De gewogen gemiddelde eerste en tweede nitraatresidudrempelwaarde is de uitkomst van volgende berekening:

1. Eerst wordt voor elk nitraatresidutype van uw bedrijf het aantal hectare, tot twee cijfers na de komma, bepaald per gebiedstype. De oppervlakte van gebiedstype 0 en 1 en van gebiedstype 2 en 3 wordt gegroepeerd, aangezien de drempelwaarden van 0 en 1 identiek zijn, net als die van 2 en 3.
2. Het aantal hectare per nitraatresidutype en per gebiedstype wordt vermenigvuldigd met de eerste of tweede drempelwaarde van het nitraatresidutype voor het gebiedstype.
3. Deze bewerking gebeurt voor elk nitraatresidutype en gebiedstype dat op het bedrijf voorkomt;
4. De subtotalen per nitraatresidutype en gebiedstype worden opgeteld.
5. Vervolgens wordt die som gedeeld door het totaal aantal hectare landbouwgrond dat tot uw bedrijf behoort.

Het (afgeronde) resultaat noemt men de gewogen gemiddelde eerste of tweede drempelwaarde.

Als de bedrijfsevaluatie uitgevoerd wordt om een vrijstelling te verkrijgen of te behouden, wordt de gewogen gemiddelde eerste nitraatresidudrempelwaarde altijd bepaald op basis van de strengste drempelwaarden van gebiedstype 2 of 3, ook voor de percelen die liggen in gebiedstype 0 of 1.

Voorbeeld

Een bedrijf heeft een totaal areaal van 72,34 hectare. Er komen zes nitraatresidutypes voor op het bedrijf: gras, maïs-zand, maïs-niet-zand, granen-zand, granen-niet-zand en bieten-zand. Het bedrijf heeft zowel percelen in gebiedstype 0 of 1 als in gebiedstype 2 of 3.

Nitraatresidutype	Totaal areaal (ha)	Gebiedstype 2 en 3			Gebiedstype 0 en 1		
		Areaal (ha)	Drempel-waarde 1	Drempel-waarde 2	Areaal (ha)	Drempel-waarde 1	Drempel-waarde 2
Gras	28,40	24,16	60	170	4,24	80	200
Maïs-Zand	12,69	12,69	65	130	-	-	-
Maïs-Niet-zand	19,54	2,7	75	150	16,84	85	170
Granen-Zand	3,99	3,99	65	145	-	-	-
Granen-Niet-zand	6,38	-	75	-	6,38	80	180
Bieten-Zand	1,34	1,34	60	135	-	-	-
Totaal areaal	72,34	44,88			27,46		

Om de gewogen gemiddelde eerste of tweede drempelwaarde te bepalen, wordt voor elk nitraatresidutype en gebiedstype de eerste of tweede drempelwaarde vermenigvuldigd met het areaal. De subtotalen worden opgeteld en vervolgens gedeeld door het totale areaal:

Gewogen gemiddelde eerste drempelwaarde

$$\frac{(24,16 \times 60) + (4,24 \times 80) + (12,69 \times 65) + (2,7 \times 75) + (16,84 \times 85) + (3,99 \times 65) + (6,38 \times 80) + (1,34 \times 60)}{72,34} = 70 \text{ kg N/ha}$$

Gewogen gemiddelde tweede drempelwaarde

$$\frac{(24,16 \times 170) + (4,24 \times 200) + (12,69 \times 130) + (2,7 \times 150) + (16,84 \times 170) + (3,99 \times 145) + (6,38 \times 180) + (1,34 \times 135)}{72,34} = 163 \text{ kg N/ha}$$

Gewogen gemiddelde eerste drempelwaarde voor de evaluatie van een vrijstelling

$$\frac{(28,40 \times 60) + (12,69 \times 65) + (19,54 \times 75) + (3,99 \times 65) + (6,38 \times 75) + (1,34 \times 60)}{72,34} = 67 \text{ kg N/ha}$$

//

4.3 WAT ZIJN DE GEVOLGEN VAN DE BEOORDELING?

Bij een bedrijfsevaluatie beneden de eerste drempelwaarde zijn er geen verdere gevolgen.

Zodra de **eerste drempelwaarde overschreden** wordt, moet u het jaar nadien sowieso opnieuw een **bedrijfsevaluatie** laten doen. Daarnaast zijn er ook nog andere maatregelen gekoppeld aan die overschrijding:

- Blijft de overschrijding **beneden de tweede drempelwaarde**, dan moet u het jaar nadien ook een bemestingsplan en teeltfiches bijhouden.
- Ligt de overschrijding **boven de tweede drempelwaarde** of wordt **2 bedrijfsevaluaties na elkaar een overschrijding tussen de eerste en tweede drempelwaarde** gemeten? Dan zijn er deze gevolgen het jaar nadien:
 - U moet een bemestingsplan en teeltfiches bijhouden.
 - U moet zich laten begeleiden door een gecertificeerde adviesinstantie. U moet hun adviezen opvolgen en toepassen.
 - U kunt geen derogatie meer toepassen.

Een bedrijfsevaluatie die uitgevoerd wordt in het kader van een vrijstelling, wordt altijd beoordeeld ten opzichte van de strengste drempelwaarden. Voor alle percelen, ongeacht in welk gebiedstype ze liggen, worden dus de drempelwaarden van gebiedstype 2 of 3 gebruikt voor het bepalen van de gewogen gemiddelde eerste drempelwaarde. **Als de bedrijfsevaluatie dan de eerste drempelwaarde overschrijdt, kan geen vrijstelling verleend worden of wordt een bestaande vrijstelling ingetrokken.** Meer informatie over de vrijstelling vindt u terug op www.vlm.be > Mestbank > Gebiedsgerichte aanpak > [Vrijstelling](#).

5 WAT MOET U NOG WETEN OVER HET NITRAATRESIDU?

Het nitraatresidu moet bepaald worden in de periode **1 oktober tot en met 15 november**.

De Mestbank duidt altijd de percelen aan waarop het nitraatresidu bepaald moet worden, ook als het gaat over nitraatresidubepalingen die u op eigen kosten moet laten uitvoeren.

- Bij een controlestaal duidt de Mestbank het laboratorium aan dat de bepaling zal uitvoeren. Het labo brengt u een week op voorhand op de hoogte van de dag waarop de staalname plaatsheeft. Op een perceel waar de Mestbank een controlestaal laat nemen, kunt u ook altijd een tegenstaal laten nemen door een laboratorium van uw keuze. U stelt hiervoor zelf op tijd een laboratorium aan.
- Moet u verplicht en op eigen kosten nitraatresidubepalingen laten uitvoeren op een of een meerdere percelen, dan stelt u zelf op tijd een laboratorium aan.

Opmerking

- Tegen eind september vindt u op het [Mestbankloket](#), onder de rubriek staalnames > bodem > nitraatresidu, welk perceel of welke percelen geselecteerd zijn voor een bepaling van het nitraatresidu.
- Voor de stalen die u op eigen kosten moet laten nemen, vindt u daar ook een gepersonaliseerd aanvraagformulier, met alle informatie over de geselecteerde percelen. U bezorgt het formulier aan het laboratorium van uw keuze.

Een overzicht van de erkende laboratoria voor nitraatresidubepalingen, vindt u op www.vlm.be > Doelgroepen > Laboratoria en staalnemers > Lijst erkende labo's > [bodem](#).

Elke staalname moet door het erkende laboratorium, uiterlijk de dag voor de effectieve staalname, voorgemeld worden. Het erkende laboratorium moet de resultaten van de nitraatresidubepalingen bezorgen aan de Mestbank.

De resultaten van de nitraatresidubepalingen op uw percelen en de evaluatie van deze resultaten, kunt u raadplegen op het [Mestbankloket](#) > Staalnames > Bodem > Nitraatresidu.

6 WAT ALS U NIET AKKOORD GAAT MET DE EVALUATIE VAN UW NITRAATRESIDU?

Als u niet akkoord gaat met de evaluatie van uw nitraatresidu, kunt u een bezwaar indienen. Verstuur uw bezwaar uiterlijk tegen 15 maart aangetekend naar de VLM, t.a.v. het afdelingshoofd van de Mestbank, Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel. Als de evaluatie na 15 februari op het Mestbankloket gepubliceerd wordt, kunt u een bezwaar indienen, tot de dertigste dag na de publicatie.

7 MEER INFO

Hebt u nog vragen? Neem contact op met de afdeling Mestbank van de [VLM in uw regio](#).

BIJLAGE: NITRAATRESIDUTYPES EN DREMPELWAARDEN

De drempelwaarden voor nitraatresidu hangen af van het teelttype, het bodemtype en het gebiedstype waarin het perceel ligt.

Het teelttype wordt bepaald door de hoofdteelt van het perceel, tenzij die hoofdteelt gevolgd wordt door een specifieke teelt. In dat geval wordt voor de toepassing van de tabel gekeken naar de drempelwaarden voor de specifieke teelt. Specifieke teelten zijn groenten van groep I, II en III, spuitkolen, aardbeien, sierteelt en boomkweekgewassen, fruit en graszoden.

Nitraatresidutype	Teelttype	Bodemtype	Gebiedstype 2/3		Gebiedstype 0/1	
			Drempelwaarde 1	Drempelwaarde 2	Drempelwaarde 1	Drempelwaarde 2
Gras	Gras	Zand of Niet-zand	60	170	80	200
Maïs – Zand	Maïs	Zand	65	130	80	160
Maïs – Niet-zand	Maïs	Niet-zand	75	150	85	170
Granen -Zand	Granen	Zand	65	145	80	180
Granen – Niet-zand	Granen	Niet-zand	75	165	80	180
Aardappelen	Aardappelen	Zand of Niet-zand	85	155	90	165
Specifieke Teelten	Specifieke Teelten	Zand of Niet-zand	85	190	90	200
Bieten – Zand	Bieten	Zand	60	135	80	180
Bieten – Niet-zand	Bieten	Niet-zand	70	155	80	180
Overige teelten – Zand	Overige teelten	Zand	65	135	80	180
Overige teelten – Niet-zand	Overige teelten	Niet-zand	75	155	80	180